

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. G., nar. X., bytom K.** proti žalovaným v **1/ rade R., a. s., N.**, IČO: X., v **2/ rade A., a. s., S.**, IČO: X., v **3/ rade B. I., a. s., P.**, v **4/ rade JUDr. K. P., Notársky úrad P.** zast. JUDr. I. Š., advokátom, X. a v **5/ rade M. J., M.**, o zaplatenie **456,08 € (13 740,- Sk) s prísl.**, na odvolanie žalobcu a žalovanej v 4/ rade proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. apríla 2009 č. k. 2Cb 45/2003–150, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. apríla 2009 č. k. 2 Cb 45/2003–150 v napadnutej časti voči žalovaným 1/, 4/ a 5/ **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. apríla 2009, č. k. 2Cb 45/03 rozhodol tak, že žalovanú v 4/ rade zaviazal uhradiť žalobcovi istinu 456,08 € (13 740,-- Sk) spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % zo sumy 456,08 € (13 740,- Sk) za obdobie od 01. 05. 2001 do zaplatenia, ako aj trovy konania vo výške 359,21 € (10 821,50 Sk) ako trovy právneho zastúpenia advokáta JUDr. J. M. a ďalej aj súdny poplatok 16,60 € (500,-- Sk) . Voči žalovanému v 3/ rade konanie zastavil a voči žalovaným v 1/, 2/ a 5/ rade žalobu zamietol. V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo preukázané, že spoločnosť žalovaného v 3/ rade zanikla bez právneho nástupcu, a preto konanie voči žalovanému v 3/ rade zastavil. V ďalšom uplatnený nárok súd posúdil podľa § 261 ods. 3 písm. c/ Obch. zák. a v konaní mal preukázané, že žalobcov dlhopis evidovaný na účte R. a. s., B., bol odpredaný na pokyn obchodníka s cennými papiermi B. I., a. s., R. Túto skutočnosť potvrdil žalovaný v 1/ rade na základe podanej reklamácie žalobcu zo dňa 09. 08. 1999. Predložená plná moc žalobcu zo dňa

20. 07. 1998 bola podpísaná menom žalobcu a podpis bol overený pracovníčkou Notárskeho úradu JUDr. K. P. so sídlom v S., pričom vykonanie overenia podpisu bolo evidované v overovacej knihe Notárskeho úradu JUDr. K. P. (žalovanej v 4/ rade). Plná moc obsahovala údaj o udelení plnej moci na právne úkony súvisiace s predajom cenných papierov na ľubovoľnom organizovanom trhu s cennými papiermi pre splnomocnenca, spoločnosť A., a. s., so sídlom H., IČO: X. (v súčasnej dobe zmena obchodného mena na A., a. s., P.). Podľa vyjadrenia žalovaného v 1/ rade riadne registrovaná spoločnosť B. I., a. s., R., ako osobitný zákazník R.a. s. – obchodník s cennými papiermi v mene žalobcu na základe plnej moci udelennej spoločnosti A., a. s. (A., a. s.) zrealizoval predaj označeného dlhopisu s tým, že spoločnosť A., a. s. s poukazom na ust. § 33a Obč. zák. splnomocnila B. I., a. s. R. na predaj, na pokyn, ktorého žalovaný v 1/ rade predaj zrealizoval. Súd ďalej poukázal na ust. § 24 ods. 3, 4 zák. č. 92/1991 Zb. a § 373 Obch. zák. a uviedol, že žalovaný v 1/ rade ako organizátor verejného trhu s cennými papiermi, realizuje nákup a predaj cenných papierov v zmysle pokynu oprávnených medzi ktorých patria najmä oprávnené osoby – obchodník s cennými papiermi podľa zák. č. 600/1992 Zb. Vychádzajúc zo zistenia, že žalovaný v 1/ rade s poukazom na ust. § 25 zák. č. 600/1992 Zb. v platnom znení vykonáva len registráciu prevodu v poradí v akom došli príkazy, žalobu voči nemu zamietol, nakoľko neboli zistené predpoklady priznania náhrady škody v súvislosti so vznikom škody a porušením povinnosti zo záväzku. Taktiež voči žalovanému v 2/ rade po posúdení uplatneného nároku a predložení listinných dôkazov zo strany žalobcu, súd vychádzal iba z predloženej plnej moci, v ktorej bola označená spoločnosť A., a. s., so sídlom v P. ako “ splnomocnenec“. Pretože pokyn na predaj bol daný žalovaným v 3/ rade a aj v konaní bolo nesporne preukázané, že plná moc bola spísaná a udelená podvodným spôsobom, napriek možnej vedomosti žalovaného v 2/ rade o podvodnom konaní neboli zistené predpoklady na priznanie náhrady škody podľa § 373 Obch. zák. voči žalovanému v 2/ rade. Voči žalovanej v 4/ rade súd posúdil uplatnené právo jednak v súlade s ust. § 373 Obch. zák., v spojení s § 261 ods. 3 písm. c/ Obch. zák., ako aj s poukazom na ust. §§ 27, 28 a 40 zák. č. 323/1992 Zb. Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že v roku 1998 bolo bežné vysielat' zamestnancov za účelom overenia podpisov za klientom a že podľa dohody s notárom JUDr. M. P. sa zapožičiavala overovacia kniha úradu, pre účely overenia podpisu. Súd mal za to, že žalovaná v 4/ rade nepreukázala podmienky možné vylúčiť zodpovednosť za úkony pracovníka určené v § 40 ods. 3 Notárskeho poriadku, a preto priznal žalobcovi náhradu škody voči žalovanej v 4/ rade.

Voči žalovanej v 5/ rade súd žalobu zamietol z dôvodu, že ako zamestnanec notárskeho úradu vykonávala činnosť na základe poverenia Notárskeho úradu JUDr. K. P. Označené overovanie listín bolo evidované v overovacej knihe pre Notársky úrad JUDr. P., čo potvrdila i žalovaná v 4/ rade, čo zakladá okrem iného pasívnu legitimáciu žalovanej v 4/ rade v spojení s § 420 ods. 2 Obč. zák. Na základe uvedeného súd zaviazal žalovanú v 4/ rade na náhradu škody tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Proti rozsudku v časti jeho výroku voči žalovaným v 1/ a v 5/ rade sa odvolal žalobca a žiadal jeho zmenu. V odvolaní uviedol, že vyhotovená plná moc, na základe ktorej došlo k odpredaju jeho dlhopisu, obsahovala nesprávne údaje, ako je napr. nesprávne číslo jeho občianskeho preukazu, nesprávne ISIN cenného papiera, a preto pri riadnom výkone svojej činnosti toto mal podľa žalobcu postrehnúť aj žalovaný v 1/ rade, čím by zabránil neoprávnenému predaju jeho cenného papiera – dlhopisu F. z II. vlny kupónovej privatizácie, a preto podľa žalobcu zodpovedá za škodu vzniknutú z predaja dlhopisu. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaná v /. rade konala ako pracovníčka žalovanej v 4/ rade, ale podľa tvrdenia žalovanej v 4/ rade, pri overení plnomocenstva žalovanou v 5/ rade nedošlo ku konaniu v zmysle ustanovení Notárskeho poriadku. Zdôraznil, že žalovaná v 5. rade potvrdila, že zmluvy a plnú moc overila nezákonným spôsobom, a preto podľa žalobcu za vzniknutú škodu tiež zodpovedá. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že zaviazže žalovaných v 1/ a 5/ rade spoločne a nerozdielne so žalovanou v 4/ rade na zaplatenie istiny spolu s príslušenstvom.

Proti rozsudku sa odvolala i žalovaná v 4/ rade a žiadala jeho zrušenie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Podľa názoru žalovanej v 4/ rade, právny vzťah medzi žalobcom a ňou nie je možné posudzovať podľa Obchodného zákonníka, ale Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o nepravdivé overenie podpisu jej pracovníčkou – žalovanou v 5/ rade. Súd prvého stupňa vec nesprávne voči nej posudzoval podľa § 261 ods. 3 písm. c/ Obch. zák., v spojení s § 373 Obch. zák. Má za to, že voči nej prichádza do úvahy iba zodpovednosť podľa OZ, za predpokladu že by na to boli splnené zákonné podmienky. Je však toho názoru, že neporušila žiadnu právnu povinnosť tak, aby v príčinnej súvislosti s jej konaním vznikla žalobcovi škoda. Žalovaná v 4/ rade ďalej uviedla, že žalovaná v 5/ rade nepostupovala pri overení podpisu podľa ust. § 27 ods. 2

a § 58 Notárskeho poriadku, ale podľa všetkého sa dopustila konania, ktorým sa dostala do rozporu s trestnoprávnymi normami. V každom prípade, týmto svojim konaním zjavne vybočila z rámca plnenia si svojich pracovných povinností a dopustila sa v tomto smere tzv. excesu. Za takéto konanie, ktoré nebolo plnením si pracovných povinností žalovanou v 5/ rade, ktoré navyše nemalo s pracovnoprávnym vzťahom nič spoločné, nemôže niesť zodpovednosť žalovaná v 4/ rade a práve takéto prípady sú podľa názoru žalovanej obsiahnuté v ust. § 40 ods. 3 Notárskeho poriadku. Z uvedených dôvodov navrhuje napadnutý rozsudok voči nej zmeniť, resp. zrušiť a vec vrátiť súd prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný v 1/ rade vo svojom stanovisku k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalobcom uvádzané tvrdenia boli súdom prvého stupňa preskúmané, pričom nebolo zistené porušenie jeho povinností, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so vznikom škody na strane žalobcu. Žalovaný v 1/ rade poukázal na tú skutočnosť, že pri obchodovaní s cennými papiermi konal len na základe úradne overenej plnej moci splnomocniteľa. Predmetné plnomocenstvo bolo riadne overené notárom a vykazovalo všetky znaky platného dokumentu, a preto nemal dôvod takéto plnomocenstvo neakceptovať. Z uvedených dôvodov navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec v napadnutej časti podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v medziach dôvodov odvolaní a § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolania žalobcu i žalovanej v 4/ rade sú dôvodné.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu voči žalovanému v 1/ rade zamietol s poukazom na ust. § 25 zák. č. 600/1992 Zb., vychádzajúc zo zistenia, že žalovaný v 1/ rade vykonáva len registráciu prevodu v poradí v akom došli príkazy, a preto voči nemu neboli zistené predpoklady zodpovednosti za škodu. Zodpovednosť žalovanej v 4/ rade súd prvého stupňa vyvodil z ust. § 373 Obch. zák., keď mal za to, že žalovaná v 4/ rade nepreukázala podmienky možné vylúčiť jej zodpovednosť za úkony pracovníka v zmysle § 40 ods. 3 Notárskeho poriadku.

Uvedený záver súdu prvého stupňa o vylúčení zodpovednosti žalovaného v 1/ rade za škodu, ktorá vznikla žalobcovi predajom dlhopisu, bez jeho splnomocnenia je nesprávny a nemá oporu v právnom predpise.

Nepochybne zodpovednosť žalovaného v 1/ rade sa spravuje ust. § 22 ods. 3 zák. č. 600/1992 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2001, v zmysle ktorého ten, kto dal nesprávny, neúplný alebo oneskorený príkaz na registráciu prevodu, zodpovedá za škodu, ktorá v dôsledku toho vznikla.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný v 1/ rade dňa 23. 07. 1998 realizoval predaj cenného papiera (dlhopisu) žalobcu na základe pokynu osobitného zákazníka žalovaného v 1/ rade, a to obchodníka s cennými papiermi žalovaného v 3/ rade, ku ktorému predaju žalobca nemal udeliť splnomocnenie.

Za tejto situácie možno vyvodiť, že žalovaný v 1/ rade uskutočnil registráciu prevodu na príkaz, ku ktorému nebol on a tiež jeho osobitný zákazník platne splnomocnený, a preto za škodu ktorá v takom prípade nesprávnym s nakladaním s cenným papierom vznikla v zmysle § 22 ods. 3 zák. č. 600/1992 Zb. zodpovedá.

Z nesprávneho právneho posúdenia a neúplne zisteného skutkového stavu vychádza tiež záver súdu prvého stupňa o zodpovednosti žalovanej v 4/ rade za škodu, ktorá vznikla žalobcovi.

V prvom rade je potrebné uviesť, že zodpovednosť notára za škodu spôsobenú notárom alebo jeho pracovníkom v súvislosti s činnosťou notára je upravená zák. č. 323/1992 Zb. (Notársky poriadok), ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom osobitným. Použitie Občianskeho zákonníka na nárok na náhradu škody prichádza do úvahy v prípade, ak by škoda nebola spôsobená notárom alebo jeho pracovníkom v súvislosti s výkonom činnosti notára.

V zmysle § 40 ods. 1 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. 06. 2004 notár zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanec v súvislosti

s činnosťou podľa tohto zákona. Tejto zodpovednosti sa podľa § 40 ods. 3 Notárskeho poriadku zbaví vtedy, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré od neho objektívne možno požadovať.

Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú notárom v súvislosti s výkonom jeho činnosti (úradu) vychádza zo zodpovednosti bez zreteľa na zavinenie (tzv. objektívna zodpovednosť).

So zreteľom na uvedené použitie ust. § 420 Obč. zák. je možné pre zodpovednosť notára za škodu spôsobenú ním alebo jeho pracovníkom, ktorá nebola spôsobená v súvislosti s výkonom činnosti notára podľa Notárskeho poriadku.

Pre správnu aplikáciu právneho predpisu je preto rozhodujúce zistenie, či predmetná škoda vznikla v súvislosti s činnosťou notára v zmysle Notárskeho poriadku a tiež či nedošlo k vybočeniu z tejto činnosti (tzv. excesu).

Pretože súd prvého stupňa žalobu voči žalovanej v 4/ a 5/ rade v zmysle uvedeného neposudzoval a skutkové zistenia tiež nevyhodnotil vychádza jeho rozhodnutie i v tejto jeho časti z nesprávneho právneho posúdenia veci a tiež nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Vzhľadom na uvedené skutkové a právne zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p. v napadnutej časti voči žalovaným v 1/, 4/ a 5/ rade zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ust. § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne i o trovách konania.

Podľa § 226 O. s. p. je pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 11. novembra 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová